

Sygnatura akt VIII C 177/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: st. sekr. sąd Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. B.

o zapłatę

1. umarza postępowanie w zakresie kwoty 300 zł (trzysta złotych);
2. zasądza od pozwanej A. B. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.993,33 zł (jeden tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy złote trzydzieści trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądza od pozwanej A. B. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 731,61 zł (siedemset trzydzieści jeden złotych sześćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu w części.

Sygn. akt VIII C 177/23

UZASADNIENIE

W dniu 27 czerwca 2022 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez zawodowego, wytoczył przeciwko pozwanej A. B. powództwo o zapłatę kwoty 6.103,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 5.255,79 zł od dnia 18 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, że strony zawarły w dniu 24 sierpnia 2019 roku umowę pożyczki nr (...). Na mocy jej postanowień pozwana zobowiązała się do spłaty: kwoty pożyczki netto – 5.000 zł, opłaty przygotowawczej – 40 zł, prowizji za udzielenie pożyczki – 1.862 zł, wynagrodzenia z tytułu elastycznego planu spłat – 798 zł, odsetek umownych – 388,25 zł. Z tytułu zaciągniętego zobowiązania pozwana uiściła 3.102,46 zł.

Z uwagi na nieterminową spłatę pożyczki powód naliczył odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego. Pełnomocnik wyjaśnił ponadto, że naliczone koszty pożyczki nie przekraczają pozaodsetkowych kosztów kredytu, z kolei wynagrodzenie z tytułu elastycznego pakietu spłat zostało naliczone w związku z dodatkowymi usługami pozwalającymi na zarządzanie pożyczką. Wskazał, że na dochodzoną kwotę składają się: pozostały do spłaty kapitał – 5.255,79 zł oraz odsetki za opóźnienie naliczone za okres od dnia 29 sierpnia 2019 roku do dnia 17 czerwca 2022 roku – 847,24 zł.

(pozew 3-4v.)

W dniu 8 lipca 2022 roku referendarz sądowy wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wyjaśniła, że na poczet pożyczki dokonała wpłat w łącznej wysokości 2.800 zł. Wskazała, że z uwagi na sytuację finansową oraz pandemię zwróciła się do powoda z wnioskiem o zmniejszenie wartości raty, a następnie o zawarcie ugody w sprawie spłaty, na co jednak ten nie wyraził zgody. Podniosła ponadto, że powód nie wyjaśnił jak została obliczona (...)%, że w czasie trwania umowy obniżeniu uległo oprocentowanie umowy z 10% na 8%.

(nakaz zapłaty k. 29, sprzeciw k. 33-34v.)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. W piśmie procesowym z dnia 11 kwietnia 2023 roku pełnomocnik powoda cofnął pozew w zakresie kwoty 300 zł uiszczonej przez pozwaną po wytoczeniu powództwa.

(pismo procesowe k. 109-111, k. 120-120v.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 sierpnia 2019 roku pozwana A. B. zawarła z powodem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej

nr (...), na mocy której powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 5.000 zł. Kwotę pożyczki wraz z odsetkami (388,25 zł – 10% w stosunku rocznym), opłatą przygotowawczą (40 zł), prowizją (1.862 zł) oraz opłatą za elastyczny pakiet spłat (798 zł), a więc łącznie 8.088,25 zł, pozwana zobowiązała się spłacić w 12 miesięcznych ratach po 674,03 zł pierwsze 11 rat i 673,92 zł ostatnia rata. W ramach elastycznego planu spłat pozwanej przysługiwały następujące usługi: okresowa przerwa w spłacie polegająca na uprawnieniu do odroczenia terminu spłaty 1 raty wynikającej z pierwotnego harmonogramu określonego w umowie bez podania przyczyny, gwarancja zniesienia obowiązku spłaty polegająca na tym, że w przypadku zgonu pożyczkobiorcy w trakcie trwania umowy, pożyczkodawca zwalniał pożyczkobiorcę z długu w odniesieniu do jakichkolwiek jeszcze nie zapłaconych na dzień zgonu zobowiązań wynikających z umowy.

Odsetki od udzielonej pożyczki powód naliczał w stałej wysokości, odpowiadającej wysokości odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ k.p.c. W przypadku, gdy wartość odsetek maksymalnych ulegała zmniejszeniu poniżej wartości odsetek oznaczonych

w umowie, oprocentowanie pożyczki również ulegało stosownemu zmniejszeniu. Od zadłużenia przeterminowanego powód był uprawniony do naliczania odsetek karnych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Składając podpis pod umową A. B. oświadczyła, że otrzymała w gotówce kwotę 5.000 zł.

Podstawę zawarcia pożyczki stanowił wniosek pozwanej z dnia 24 sierpnia 2019 roku.

(umowa pożyczki k. 16-19v., wniosek o pożyczkę k. 20-21v., okoliczności bezsporne)

Pozwana nie wywiązywała się z obowiązków umownych i nieterminowo spłacała zaciągnięte zobowiązanie. Na poczet umowy A. B. dokonała następujących wpłat: w dniu 24 września 2019 roku – 675 zł, w dniu 24 października 2019 roku – 675 zł,

w dniu 3 stycznia 2020 roku – 100 zł, w dniu 20 lutego 2020 roku – 1.250 zł, w dniu 7 lipca 2020 roku – 32,46 zł, w dniu 15 lipca 2020 roku – 50 zł, w dniu 22 września 2020 roku – 50 zł, tj. w łącznej wysokości 2.832,46 zł. Ponadto w okresie od dnia 1 października 2021 roku do dnia 1 czerwca 2022 roku dłużniczka dokonała 9 wpłat po 30 zł każda.

W okresie obowiązywania umowy pozwana zwracała się do powoda z prośbą

o zawieszenie spłaty rat kapitału, o zawarcie ugody i spłatę pożyczki w ratach po 100 zł miesięcznie. Prośby te powód rozpoznał negatywnie.

W piśmie z dnia 21 maja 2020 roku powód poinformował pozwaną, że od dnia 9 kwietnia 2020 roku oprocentowanie zaciągniętej przez nią pożyczki wynosi 8,00%. Następnie w piśmie z dnia 6 lipca 2020 roku uzupełniająco wyjaśnił, że w związku ze zmianą stopy procentowej wartość odsetek umownych przewidzianych w umowie zostanie zmniejszona z poziomu 388,25 zł do poziomu 355,79 zł, a więc o 32,45 zł, co pomniejszy wartość łącznego zobowiązania do spłaty.

Od zadłużenia przeterminowanego powód naliczał odsetki karne, których łączna wartość wyniosła 1.117,24 zł.

Pismem z dnia 13 maja 2021 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 5.528,09 zł z tytułu umowy pożyczki.

(wyliczenie odsetek k. 6, historia spłat k. 7-8v., k. 9, wezwanie do zapłaty k. 10, wydruk z systemu Poczty Polskiej k. 11, korespondencja stron k. 35-39v., pismo k. 125, okoliczności bezsporne)

Pozwana do dnia wyrokowania nie uregulowała wskazanego zadłużenia, dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

A. B. ma 48 lat. Prowadzi gospodarstwo domowe wraz z pełnoletnim synem. Utrzymuje się ze świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 1.411,59 zł miesięcznie oraz z alimentów na syna w kwocie 700 zł. Poza lokalem własnościowym nie posiada żadnego majątku, nie ma również oszczędności. Stałe wydatki miesięczne pozwanej wynoszą 920 zł, ponosi ona także koszty z tytułu leczenia – 300 zł, bieżącej konsumpcji – 620 zł, zakupu środków czystości i higienicznych – 150 zł, a także inne w wysokości 100 zł.

(oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k. 49-50v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo w zakresie po modyfikacji pismem procesowym z dnia 11 kwietnia 2023 roku było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w części.

Na wstępie czynionych w niniejszej sprawie rozważań podnieść należy, że strona powodowa w piśmie procesowym, o którym mowa wyżej, cofnęła żądanie pozwu w zakresie kwoty 300 zł. Uznając, że częściowe cofnięcie powództwa przez powoda nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego, nie zmierza również do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w sprawie w części, w której nastąpiło cofnięcie, orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W niniejszej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że łączyła go z pozwaną umowa pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 5.000 zł, którą to kwotę wraz z dodatkowymi opłatami zobowiązała się ona spłacić w 12 miesięcznych ratach. Powód na potwierdzenie przedmiotowego stosunku zobowiązaniowego przedłożył wniosek o pożyczkę oraz umowę pożyczki, które to dokumenty zostały podpisane przez A. B.. W konsekwencji Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie co do zasady. W oparciu o twierdzenia powoda Sąd przyjął ponadto, iż na poczet zadłużenia pozwana dokonała wpłat w łącznej kwocie 3.402,46 zł, z czego kwota 300 zł została uiszczona już po wytoczeniu powództwa. W tym miejscu przypomnienia wymaga, że powód oparł swoje żądanie na przepisie art. 720 k.c., w myśl którego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się

przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił. W rozpoznawanej sprawie fakt udzielenia pozwanej pożyczki nie budził wątpliwości (składając podpis pod umowę A. B. potwierdziła, iż otrzymała w gotówce kwotę 5.000 zł), w konsekwencji to na pozwanej ciążyła powinność wykazania, że spłaciła zaciągnięte zobowiązanie w całości albo przynajmniej w części większej, aniżeli oznaczonej przez powoda, jeśli z faktu tego chciała wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Powinności tej pozwana nawet nie starała się sprostać.

W sprawie nie budziło również wątpliwości, że strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana, jako osoba fizyczna jest konsumentem. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy z dnia 24 sierpnia 2019 roku były dla jej stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana również in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określone postanowieniami umowy. Umowy konsumenckie podlegają bowiem ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ §1 k.c.

z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07, LEX).

Pierwsze co budzi wątpliwości na gruncie umowy stron to naliczenie przez powoda wynagrodzenia prowizyjnego w wysokości 1.862 zł, która to kwota stanowi ponad 37% kwoty udzielonej pożyczki. W ocenie Sądu postanowienia przedmiotowej umowy, w której zastrzeżono prowizję uznać należy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu

art. 58 § 2 k.c., art. 353¹ k.c. i art. 5 k.c., a także za stanowiące niedozwolone klauzule umowne w myśl art. 385¹ § 1 k.c. W myśl bowiem tego ostatniego przepisu, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Wskazania wymaga, że w sprawie w ogóle nie wyjaśniono kryteriów, jakimi kierował się pożyczkodawca ustalając wysokość omawianej prowizji. O ile za niesporne uznać należy, że pożyczkodawca ma prawo pobierać wynagrodzenie z tytułu udzielenia pożyczki, to jednocześnie oczywistym pozostaje, iż wynagrodzenie to nie może być kształtowane w sposób dowolny. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż przepisy ustawy o kredycie konsumenckim (art. 36a) ograniczają wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu poprzez wprowadzenie matematycznego wzoru służącego do obliczenia tychże. Wzór ten ustala bowiem maksymalną, a nie powszechnie obowiązującą wysokość kosztów dodatkowych. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 czerwca 2022 roku (I NSNc 455/21, L.), „jest oczywiste, że przepisy art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie określają pozytywnie, w sposób bezwzględnie wiążący, liczby, charakteru i konkretnej wysokości kosztów składających się na pozaodsetkowe koszty kredytu, a jedynie wytyczają ramy, w których postanowienia umowy kredytu konsumenckiego, określające te koszty, muszą się mieścić”. Zamieszczony w ustawie wzór nie może stanowić sposobu obejścia przepisów

o odsetkach maksymalnych przez dodawanie do kwot spłaty bliżej nieuzasadnionych i z niczego nie wynikających dodatkowych obciążeń. Pożyczkodawca udzielając pożyczki w wysokości 5.000 zł i pobierając od tej kwoty odsetki umowne nie może doliczać do kwoty spłat dalszych 1.862 zł tylko dlatego, że z wzoru zawartego w art. 36a cyt. wyżej ustawy taka kwota odnośnie tej pożyczki może być wyliczona. Powtórzenia wymaga, że w sprawie całkowicie nieweryfikowalne jest, czy koszty tego rodzaju, co omawiane, są faktycznie ponoszone,

w szczególności w związku z nakładem pracy, wygenerowanymi wydatkami, czy też współlistniejącym ryzykiem. Kwestie te powód zdaje się całkowicie pomijać, przyjmując ogólnie, że koszty około kredytowe mieszczące się w granicach ustawą przewidzianych należą mu się tylko i wyłącznie z uwagi na brzmienie komentowanego przepisu ustawy. Taki tok rozumowania, a więc de facto wyłączający jakąkolwiek kontrolę ze strony Sądu pod kątem rażącego naruszenia interesów konsumenta (nadmierność ustalonych kosztów wobec faktycznie poniesionych wydatków) nie może zasługiwać na aprobatę. Nie budzi przy tym wątpliwości, że wprowadzenie do ustawy o kredycie konsumenckim konstrukcji pozaodsetkowych kosztów kredytu nie wyłącza możliwości badania, czy zapisy umowne przewidujące tego rodzaju koszty nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych. W orzecznictwie wskazuje się, że jakkolwiek celem omawianego przepisu była ochrona konsumentów, to normatywny algorytm ustalania maksymalnej ich wysokości został określony sztywnie i to na takim poziomie, który może zachęcać przedsiębiorcę do stosowania maksymalnego pułapu i wykorzystywania jego zapisów dla swoich celów z ewidentnym pokrzywdzeniem konsumenta. Im bowiem wyższa kwota kapitału (tj. całkowita kwota kredytu w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim - art. 5 pkt 7), tym wyższa kwota dopuszczalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu - np. przy pożyczce w kwocie 100.000 zł, maksymalna kwota pozaodsetkowych kosztów może wynieść 100.000 zł. (por. m.in. uchwała SN z dnia 27 października 2021 roku, III CZP 43/20, Biul. SN 2021/10). Wprawdzie sporna prowizja została ustalona w umowie zawartej przez strony, to jednak pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. I tak, w myśl art. 353¹ k.c. treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Tymczasem zapisy umowy odnoszące się do przedmiotowej prowizji są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy (pożyczkobiorcy – pozwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, albowiem określona przez pożyczkodawcę prowizja nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia. W tym miejscu wypada przypomnieć, że w judykaturze uznaje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom – przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego – kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję – na niekorzyść konsumenta – praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13 oraz z dnia 3 lutego 2006 roku, I CK 297/05, Biul. SN 2006/5-6/12). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałyby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w konkretnej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi. Wskazać wreszcie należy, że nie jest rolą Sądu ustalanie, w jakiej wysokości pożyczkodawca był uprawniony naliczyć prowizję od udzielonej pozwanej pożyczki. To powód winien wykazać kryteria, jakimi kierował się ustalając omawianą opłatę i właściwie uzasadnić konieczność naliczenia wynagrodzenia w tej właśnie wysokości, której to powinności powód nie sprostał.

W ocenie Sądu wątpliwości budzi również opłata za elastyczny plan spłat. Postanowienia dotyczące tej opłaty nie dotyczą głównych świadczeń stron, jak również nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą – co jest Sądowi wiadome z urzędu – powód stosuje do wszystkich klientów wybierających produkt, jak pozwana. Uważna analiza zapisów umownych dotyczących pakietu daje przy tym asumpt do wniosku, iż niósł on ze sobą dla pożyczkobiorcy w istocie niewielkie korzyści, z tytułu których pożyczkodawca był obowiązany uiścić znacznie zawyżoną i zupełnie nieodpowiadającą tymże korzyściom opłatę. Zdaniem Sądu nie sposób uznać, aby realną korzyść dla pozwanej mogło stanowić prawo do bezpłatnego odroczenia terminu płatności 1 miesięcznej raty w całym okresie trwania umowy, zwłaszcza, że odroczone rata podlegała spłaceniu w dodatkowym okresie kredytowania. Co więcej wysokość raty wyraża się kwotą 674,03 zł, a więc jest niższa od opłaty naliczonej przez powoda (798 zł), brak jest zatem racjonalnych przesłanek do przyjęcia, iż naliczona przez powoda opłata odpowiada oferowanym pozwanej korzyściom. Sąd dostrzega oczywiście, iż omawiane postanowienie umowne gwarantowało również - w przypadku zgonu pożyczkobiorcy - zniesienie obowiązku spłaty zobowiązania przez jego spadkobierców, ale

i w tym przypadku brak jest podstaw do uznania, iż sporna opłata została w sposób właściwy wyceniona. W ocenie Sądu omawiana opłata była w istocie dodatkowym obciążeniem dla pożyczkobiorcy, sporny pakiet nie daje bowiem realnych korzyści odpowiadających wartości tej ceny.

Sąd nie znalazł natomiast podstaw do kwestionowania wysokości opłaty przygotowawczej, została ona bowiem naliczona w obiektywnie niewysokiej kwocie 40 zł, przez co nie sposób uznać, że opłata ta ma wygórowany charakter. Nie budzi przy tym wątpliwości, że powód ponosi koszty związane z przygotowaniem każdej umowy pożyczki i jest uprawniony żądać ich zwrotu od pożyczkobiorcy. Zdaniem Sądu korekcie należało natomiast poddać wysokość odsetek umownych, które w umowie zostały określone na 388,25 zł. Jak wynika bowiem z zebranego materiału dowodowego, w związku ze zmianą poziomu stóp procentowych od dnia 9 kwietnia 2020 roku, oprocentowanie pożyczki uległo zmianie z 10% na 8%. Jak wyjaśnił sam powód

w piśmie z dnia 6 lipca 2020 roku, na skutek powyższego wartość odsetek umownych przewidzianych w umowie została zmniejszona z poziomu 388,25 zł do poziomu 355,79 zł,

a więc o 32,45 zł. Pomimo powyższych wyjaśnień powód nie skorygował jednak zadłużenia pozwanej.

Finalnie podkreślenia wymaga, że wobec abuzywności postanowień umownych odnoszących się do prowizji oraz opłaty za elastyczny plan spłat, powód nie był uprawniony naliczać odsetek karnych od całości wyliczonego przez siebie zadłużenia pozwanej, te bowiem winny być naliczone wyłącznie od niespłaconych kapitału pożyczki (kwoty wypłaconej pozwanej) oraz opłaty przygotowawczej. Jednocześnie wobec braku przedłożenia harmonogramu spłaty pożyczki, z którego wynikałoby, jaką część każdej raty stanowi kapitał pożyczki i opłata przygotowawcza, Sąd nie miał możliwości stosownego przeliczenia należnych powodowi odsetek karnych. Skoro więc roszczenie w tym zakresie nie poddaje się przeliczeniu, należało oddalić je w całości, jako nieudowodnione. Stosownie bowiem do dyspozycji art. 6 k.c. ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76).

Reasumując Sąd uznał, że z tytułu zawartej z powodem umowy A. B. zobowiązana była do spłaty kapitału pożyczki – 5.000 zł, odsetek umownych – 355,79 zł oraz opłaty przygotowawczej – 40 zł, a więc łącznie sumy 5.395,79 zł. Na poczet spłaty pozwana uiściła 3.102,46 zł, a po wytoczeniu powództwa kolejne 300 zł. Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.993,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

M.-prawną podstawę roszczenia powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o treść art. 102 k.p.c. zasądając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 731,61 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w części uznając, że sytuacja życiowa i materialna pozwanej nie pozwoliłaby jej na uiszczenie w całości kosztów procesu w zakresie, w jakim przegrała spór.